

Rīgā, 2016. gada 27. oktobrī

Adresāts:
SIA "Kaugas"
Reģ.nr. 52103074671
Ļāvu iela 17
Liepāja LV-3411, Latvija

Kopija:
Dabas aizsardzības pārvalde
Baznīcas iela 7
Sigulda LV-2150, Latvija

EKSPERTA ATZINUMS

Nr. 2016/47

1. Eksperta atzinuma mērķis

Eksperta atzinuma sagatavošanas mērķis ir pēc SIA "Kaugas" pasūtījuma Dabas aizsardzības pārvaldes publiskā iepirkuma "Aleju apsekošana un izvērtēšana" (Nr. DAP 2016/22) ietvaros sniegt eksperta vērtējumu par 22.11.2005. MK noteikumos Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" iekļauto **Rūmenes aleju** tās izpētes un robežu izvērtēšanas kontekstā. Mērķa sasniegšanai izvirzīti šādi uzdevumi (1) izvērtēt alejas aizsardzības statusu un tās novērtējumu teritorijas plānošanas dokumentos (2) veikt alejas apsekošanu dabā, lai pārbaudītu, vai alejā ir īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju atradnes, novērtēt alejas nozīmi konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanā ilgtermiņā (4) sniegt rekomendācijas nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu veikšanai alejā konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanas kontekstā (5) apzināt pieejamo kultūrvēsturisko informāciju par Rūmenes aleju (6) sniegt ieteikumus par alejas robežas optimālo novietojumu no bioloģiskās vērtības, alejas saglabāšanas viedokļa un ainaviskās situācijas

Eksperta atzinums ir sagatavots par sugu grupām – sūnas, ķērpji. Atzinumā ir sniegta informācija par 14.11.2000. LR MK noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" uzskaitītajām sūnu un ķērpju sugām.

Eksperta atzinums ir sagatavots divos identiskos eksemplāros (katrs uz 5 lpp), viens no tiem tiek iesniegts atzinuma pasūtītājam SIA "Kaugas", otrs paliek eksperta rīcībā.

2. Eksperta atzinuma sagatavošanas metodes

Alejas esošais aizsardzības statuss noteikts, balstoties uz Dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" datiem, kā arī Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām. Alejas statusa izvērtējums teritorijas plānošanas

dokumentos sniegts, aplūkojot 13.10.2011. LR Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pantā minētos dokumentus teritorijai, kurā atrodas aleja. Šie dokumenti ir (1) nacionālajā līmenī - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Nacionālais attīstības plāns (2) reģionālajā līmenī - plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma (3) vietējā līmenī - vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojumi, lokālplānojumi, detālplānojumi. Atzinumā apskatīti tieši reģionāla un vietējā līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti, īpašu uzmanību pievēršot vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, jo tie vistiešāk nosaka attiecīgās teritorijas izmantošanu.

Datu iegūšanā par īpaši aizsargājamajām sūnu un ķērpju sugām izmantota vizuālās uzskaites metode, alejā veicot katra koka apskati ar mērķi konstatēt aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas. Visas aizsargājamo sugu atradnes kartētas, izmantojot GPS uztvērēju Garmin GPSmap 64 (izmantota LKS-92 koordinātu sistēma).

Kultūrvēsturiskā informācija par Rūmenes aleju apzināta, apkopojot pieejamo informāciju interneta resursos.

3. Alejas aizsardzības statuss

Rūmenes aleja ir valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis – aizsargājama aleja. Rūmenes alejas statusu, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus nosaka 02.03.1993. likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, kā arī uz tā pamata izdotie 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” un 22.11.2005. MK noteikumi Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”.

4. Alejas novērtējums teritorijas plānošanas dokumentos

Rūmenes aleja atrodas Kandavas novada Kandavas pagasta teritorijā.

Teritorijas izmantošanu vietējā līmenī nosaka šādi teritorijas plānošanas dokumenti:

- Kandavas novada teritorijas plānojums 2011. – 2023. gadam
- Kandavas novada attīstības programma 2010. – 2016. gadam
- Kandavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. - 2033. gadam.

Reģionālā līmenī teritorijas attīstību nosaka:

- Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 – 2030
- Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014. – 2020.

Kandavas novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023. gadam paskaidrojuma rakstā Rūmenes aleja norādīta kā aizsargājama aleja saskaņā ar 22.11.2005. MK noteikumiem Nr. 888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām”. Kandavas novada teritorijas izmantošanas un apbūve noteikumu 74. punktā uzskaitītas Kandavas novadā esošās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, to skaitā Rūmenes aleja. Teritorijas plānojuma grafiskajā daļā Rūmenes aleja kā dabas pieminekļa teritorijas attēlota (1) Kandavas novada teritorijas pašreizējās izmantošanas kartē (2) Kandavas novada teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas kartē.

Kandavas novada attīstības programmas 2010. – 2016. gadam esošās situācijas analīzes daļā Rūmenes aleja atzīmēta kā aizsargājama aleja 1 ha platībā saskaņā ar

22.11.2005. MK noteikumiem Nr. 888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām". Attīstības programmas stratēģiskajā daļā kā viens no uzdevumiem izvirzīts attīstīt novadu par kvalitatīvu tūristu atpūtas vietu, racionāli izmantojot esošos dabas un kultūrvēsturiskos resursus.

Kandavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014. - 2033. gadam Rūmenes aleja grafiski attēlota kā aizsargājams dabas piemineklis. Kultūrvēsturiskie un dabas aizsardzības objekti stratēģijā minēti kā vieni no galvenajiem Kandavas novada ainavu veidojošajiem elementiem.

Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmā 2014.-2020. gadam aizsargājamās alejas konkrēti nav minētas, dabas un ainavu teritorijām noteikti tādi risināmie jautājumi kā dabas, ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma teritoriju apzināšana, saglabāšana, saprātīga izmantošana un apsaimniekošana, ainavu plānošanas un dabas aizsardzības jautājumu integrēšana teritorijas attīstības plānošanā.

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014 - 2030 aizsargājamās alejas konkrēti nav minētas. Vispārīgi stratēģijā iekļautajās apdzīvojuma plānošanas vadlīnijās cita starpā noteikts, ka katras apdzīvotas vietas plānojumam jāveicina dzīves vides kvalitātes paaugstināšanās (uzlabošanās) ne tikai dotajā pašvaldībā, bet visā reģiona teritorijā, sabalansējot vietējās un reģiona attīstības intereses, ekonomikas izaugsmes un dabas un kultūrvides aizsardzības/saglabāšanas prasības.

5. Alejas apsekošana

Rūmenes aleja apsekota 2016. gada 10. augustā plkst. 19:00 – 20:10. Apsekošanas laikā ir daļēji mākoņains, mēreni silts laiks bez nokrišņiem.

6. Alejas un tai piegulošās teritorijas vispārīgs raksturojums

Rūmenes alejas shēma un robežu apraksts dots 22.11.2005. MK noteikumu Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" 41. pielikumā. Rūmenes aleja izvietota gar Rūmenes – Kandavas stacijas ceļu aptuveni 670 m garā posmā no Sabiles stacijas – Kandavas un Rūmenes – Kandavas stacijas ceļa krustojuma līdz mājām "Kreīļi". Aleju pamatā veido vidēju līdz lielu dimensiju oši, kā arī vēlāk stādīti jaunāki oši. Alejas koki stādīti vienā rindā katrā ceļa pusē (1.attēls). Rūmenes alejai piegulošo teritoriju tās lielākajā daļā veido lauksaimniecības zemes (2.attēls), nelielā posmā alejas sākumdaļā pie ceļu krustojuma alejai piegulošo teritoriju veido Rūmenes ciema apbūve.

1.attēls. Rūmenes aleja tās sākumdaļā. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

2.attēls. Skats uz Rūmenes aleju no Sabiles stacijas - Kandavas ceļa. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

7. Alejā konstatētās īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas un alejas nozīme šo sugu saglabāšanā.

Rūmenes alejā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sūnu sugas. Alejā konstatēta viena īpaši aizsargājamā ķērpju suga – kausveida pleurostikta *Pleurosticta acetabulum*, kurai alejā atzīmētas 1 atradne uz liepas alejas beigu daļā. Atradne ir labā stāvoklī, tomēr *Pleurosticta acetabulum* alejās uz ošiem atrodama retāk un biežāk konstatēta uz liepām (autore pers. novērojums), arī Rūmenes alejā suga atrasta uz liepas. Rūmenes aleju lielākoties veido oši, kuri arī varētu kalpot kā sugas potenciālā dzīvotne, tomēr sugas turpmāko izplatīšanos alejā ir grūti prognozēt. Kopumā var secināt, ka sugas atradņu skaits ir neliels un alejā ir maznozīmīga no īpaši aizsargājamo ķērpju sugu saglabāšanas viedokļa valsts mērogā, tomēr aleja ir potenciāli nozīmīga no īpaši aizsargājamās ķērpju sugas *Pleurosticta acetabulum* saglabāšanas viedokļa konkrētajā teritorijā.

8. Ieteikumi alejas apsaimniekošanai

No alejā sastopamās īpaši aizsargājamās ķērpju sugas *Pleurosticta acetabulum* saglabāšanas viedokļa prioritāri nepieciešams saglabāt sugas atradnes koku, no kura pastāvēšanas lielā mērā ir atkarīga sugas saglabāšana alejā kopumā.

9. Alejas kultūrvēsture

Apzinot pieejamo informāciju interneta resursos nav iegūta informācija par Rūmenes aleju. Pamatā dažādos informācijas avotos pieejama informācija vienīgi par Rūmenes muižas kompleksā ietilpstošajām alejām.

10. Ieteikumi alejas robežu izmaiņām

Aleja ir maznozīmīga no aizsargājamo sūnu un ķērpju viedokļa, tomēr tas nemazina alejas ainavisko vērtību. Aleja citu aizsargājamo aleju vidū izceļas kā vienīgā aleja, kuru gandrīz pilnībā veido tikai oši. Nemot vērā alejas ainavisko situāciju, ieteicams aleju saglabāt valsts nozīmes aizsargājamo aleju sarakstā tās esošajās robežās

11. Atzinumā norādītie normatīvie akti

Noteikumi par aizsargājamām alejām: Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumi Nr. 888, Latvijas Vēstnesis, 2005, 8. augusts, Nr. 196 (3354)

Teritorijas attīstības plānošanas likums: LR 2011. gada 13. oktobra likums, Latvijas Vēstnesis, 2011, 2. novembris, Nr.173 (4571)

Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām: LR 1993. gada 2. marta likums, Latvijas Vēstnesis, 1993, 25. martā, Nr. 5

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264, Latvijas Vēstnesis, 2010, 30. martā, Nr. 50 (4242)

12. Atzinumā norādītie teritorijas plānošanas dokumenti

Kandavas novada teritorijas plānojums 2011. – 2023. gadam. Apstiprināts ar Kandavas novada domes 2011. gada 30. novembra lēmumu (protokols Nr. 13, 22. §). Izstrādātājs: SIA “Metrum”. Pieejams: http://kandava.lv/planosanas_dokumenti

Kandavas novada attīstības programma 2010. – 2016. gadam. Apstiprināta ar Kandavas novada domes 2010. gada 30. novembra lēmumu Nr. 11, 8. §. Izstrādātājs: SIA “NK Konsultāciju birojs”. Pieejama: http://kandava.lv/planosanas_dokumenti

Kandavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. - 2033. gadam. Izstrādātājs: SIA “Metrum”. Pieejama: http://kandava.lv/planosanas_dokumenti

Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014 – 2020. Apstiprināta 18.09.2015. Pieejama: <http://www.rpr.gov.lv/pub/index.php?id=51>

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 – 2030. Apstiprināta 18.09.2015. Pieejama: <http://www.rpr.gov.lv/pub/index.php?id=51>

Atzinuma sniedzējs

Evita Oļehnoviča

Sugu un biotopu eksperte biotopu grupās: meži un virsāji, purvi;

sugu grupā: sūnas

Sertifikāta numurs: 128

Sertifikāta derīguma termiņš: 13.11.2014.- 12.11.2017